

Μόρια

Λέγονται οι άκλιτες λέξεις, οι περισσότερες μονοσύλλαβες, που δεν ανήκουν κανονικά σ' ένα ορισμένο μέρος του λόγου. Αυτά έχουν κυρίως επιρρηματική σημασία και χρησιμοποιούνται στο λόγο βοηθητικά.

1. **έγκλιτικά:** **τοί, γέ, πέρ, πώ, νύν.**
2. **εὐχετικό:** **εἶθε.**
3. **δυνητικό:** **ἄν**, πὸν σημαίνει κάτι πὸν μπορεί ἢ πὸν μπορούσε νὰ γίνει.
4. **ἀόριστολογικό:** **ἄν**, πὸν εἶναι παραλλαγή τοῦ δυνητικοῦ ἄν καὶ σημαίνει τυχὸν ἢ ἴσως.
5. **αιτιολογικά:** **ἄτε, οἶον ἢ οἶον δή, οἶα ἢ οἶα δή**, πὸν συνάπτονται μὲ μτχ. καὶ σημαίνουν αἰτία πραγματική.
6. **ἀχώριστα δεικτικὰ μόρια:** **-δε** καὶ **-ί**, πὸν βρίσκονται προσκολλημένα στὸ τέλος ὀρισμένων λέξεων καὶ σημαίνουν δείξιμο: (ὄ, ἦ, τό) ὄδε, ἦδε, τόδε κτλ.
7. **ἀχώριστα προτακτικὰ μόρια:** **ἀ-, νη-, δυσ-, ἀρι-, ζα-**, κτλ. πὸν ποτὲ δὲ λέγονται μόνα τους, παρὰ συνηθίζονται μόνο στὴ σύνθεση ὡς πρῶτα συνθετικὰ σύνθετων λέξεων.

Σύνδεσμοι λέγονται οι άκλιτες λέξεις που χρησιμεύουν για να συνδέουν με ορισμένους τρόπους λέξεις ή προτάσεις μεταξύ τους
Οι σύνδεσμοι χωρίζονται στις παρακάτω κατηγορίες:

ΠΑΡΑΤΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ

1. συμπλεκτικοί
2. διαζευκτικοί
ή διαχωριστικοί
3. αντιθετικοί
ή εναντιωματικοί
4. αιτιολογικοί
5.
συμπερασματικοί

ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ

6. παραχωρητικοί
ή ενδοτικοί
7. χρονικοί
8. τελικοί
9. ειδικοί
10. υποθετικοί
11. ενδοιαστικοί
ή διστακτικοί
- αιτιολογικοί
- συμπερασματικοί

ΟΙ ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΑ

Οι σύνδεσμοι	Κατηγορία
ἀλλὰ (= αλλά)	Αντιθετικός
ἀλλὰ μὴν (= αλλὰ ὅμως) (ως μεταβατικός = επιπλέον)	Αντιθετικός
ἄν (= αν εάν)	Υποθετικός
ἄν καὶ (= αν	Παραχωρητικός

και, ακόμη κι αν)	
ἄντε (ἄν + τε) (= είτε)	Διαζευκτικός
ἄρα (= άρα, πράγματι)	Συμπερασματικός
ἀτάρ (= αλλά, όμως)	Αντιθετικός
ἄχρι (= έως ότου, μέχρι)	Χρονικός
γάρ (γε + ἄρα) (= γιατί, βέβαια, δηλαδή)	Αιτιολογικός
δὲ	Αντιθετικός
δῆ (= λοιπόν)	Συμπερασματικός
δήτα (= άρα, συνεπώς, λοιπόν)	Συμπερασματικός
διότι (= διότι)	Αιτιολογικός
ἐάν (= αν, εάν)	Υποθετικός
εἰ (= αν, εάν)	Υποθετικός
εἰ καὶ (= έστω και)	Παραχωρητικός
ἐάντε (ἐάν + τε) (= είτε)	Διαζευκτικός
ἐπάν (επει + ἄν) (= όταν, άμα, αφού)	Χρονικός
ἐπεὶ (= όταν, άμα, αφού)	Χρονικός
ἐπεὶ (= επειδή)	Αιτιολογικός
ἐπειδάν(ἐπειδή + ἄν) (= όταν)	Χρονικός
ἐπειδή (= επειδή)	Αιτιολογικός
ἐπειδή (= όταν, αφού, αφότου)	Χρονικός

ἔστε (= ἕως ότου, μέχρι)	Χρονικός
εἶτε = εἶτε (εἰ + τε)	Διαζευκτικός
ἕως (= ἕως, ἕως ότου)	Χρονικός
ἤ = ἤ	Διαζευκτικός
ἤν (= αν, εάν)	Υποθετικός
ἤνικα (= ὅταν)	Χρονικός
ἤντε (ἤν + τε) (= ἤ, εἶτε)	Διαζευκτικός
ἤτοι (= εἶτε)	Διαζευκτικός
ἵνα (= για να)	Τελικός
καὶ (= και)	Συμπλεκτικός
καὶ ἄν (= και αν, κι αν ακόμη, ἔστω κι αν)	Παραχωρητικός
καὶ εἰ (= και αν, κι αν ακόμη, ἔστω κι αν)	Παραχωρητικός
καὶ μὴν (= και ὅμως, και μάλιστα)	Αντιθετικός
κἄν (= και αν ακόμη)	Παραχωρητικός
καίπερ (= αν και, και αν ακόμη, ἔστω κι αν)	Παραχωρητικός
καίτοι (= και ὅμως, παρόλο) (καὶ + τοι)	Αντιθετικός
μὲν	Αντιθετικός
μὴ (= μήπως)	Ενδοιαστικός
μηδὲ (μὴ + δὲ) (= μήτε)	Συμπλεκτικός
μέντοι (μὲν +	Αντιθετικός

τοι) (= όμως)	
μέχρι (= μέχρι)	Χρονικός
μηδ' ἔαν (= οὔτε και αν)	Παραχωρητικός
μὴν (= όμως)	Αντιθετικός
μὴ οὐ (= μήπως δεν)	Ενδοιαστικός
μήτε = μήτε (μὴ + τε)	Συμπλεκτικός
ὅμως (= όμως)	Αντιθετικός
ὀπηνίκα (= ὅταν, την ὥρα που, τη στιγμή που)	Χρονικός
ὅποσάκις (= ὅσες φορές)	Χρονικός
ὀπὸταν(ὀπότε + ἄν) (ὅταν)	Χρονικός
ὀπότε(ὀ(π)πότε) (= γιατί)	Αιτιολογικός
ὀπότε(ὀ(π)πότε) (= ὀποτε)	Χρονικός
ὀπως (= για να)	Τελικός
ὀσάκις (= ὀσες φορές)	Χρονικός
ὀταν (= ὀταν)	Χρονικός
ὀτε (ὀ + τε) (= ὀταν)	Χρονικός
ὀτι (ὀ + τι) (= ὀτι)	Ειδικός
ὀτι (ὀ + τι) (= διότι) (με ρ. ψυχικού πάθους)	Αιτιολογικός
οὔδὲ = οὔτε (οὔ + δὲ)	Συμπλεκτικός
οὔδ' ἔαν (= οὔτε αν)	Παραχωρητικός

οὐδ' εἰ (= οὔτε αν)	Παραχωρητικός
οὐκοῦν (οὐ + οὔν) (= λοιπόν)	Συμπερασματικός
οὐκουν (οὐ + οὔν) (επομένως, συνεπώς, άρα)	Συμπερασματικός
οὐ μὴν ἀλλὰ (= ἀλλὰ όμως)	Αντιθετικός
οὔν (= λοιπόν)	Συμπερασματικός
οὔτε = οὔτε (οὐ + τε)	Συμπλεκτικός
πρὶν (= πριν, προτού)	Χρονικός
τε (= και)	Συμπλεκτικός
τοιγαροῦν(τοι + γάρ + οὔν) (= γι' αυτό λοιπόν)	Συμπερασματικός
τοιγάρτοι (= ώστε λοιπόν)	Συμπερασματικός
τοίνυν (τοι + νύν/νυν) (= λοιπόν)	Συμπερασματικός
ὡς (= επειδή)	Αιτιολογικός
ὡς (= όταν)	Χρονικός
ὡς (= ότι, πως)	Ειδικός
ὡς (= ὡστε, με αποτέλεσμα)	Συμπερασματικός
ὡς (=για να, να)	Τελικός
ὥστε (ὡς + τε) (= ὡστε, άρα, συνεπώς)	Συμπερασματικός

☞ **Και τα παραθετικά επιρρημάτων (-ως)**